

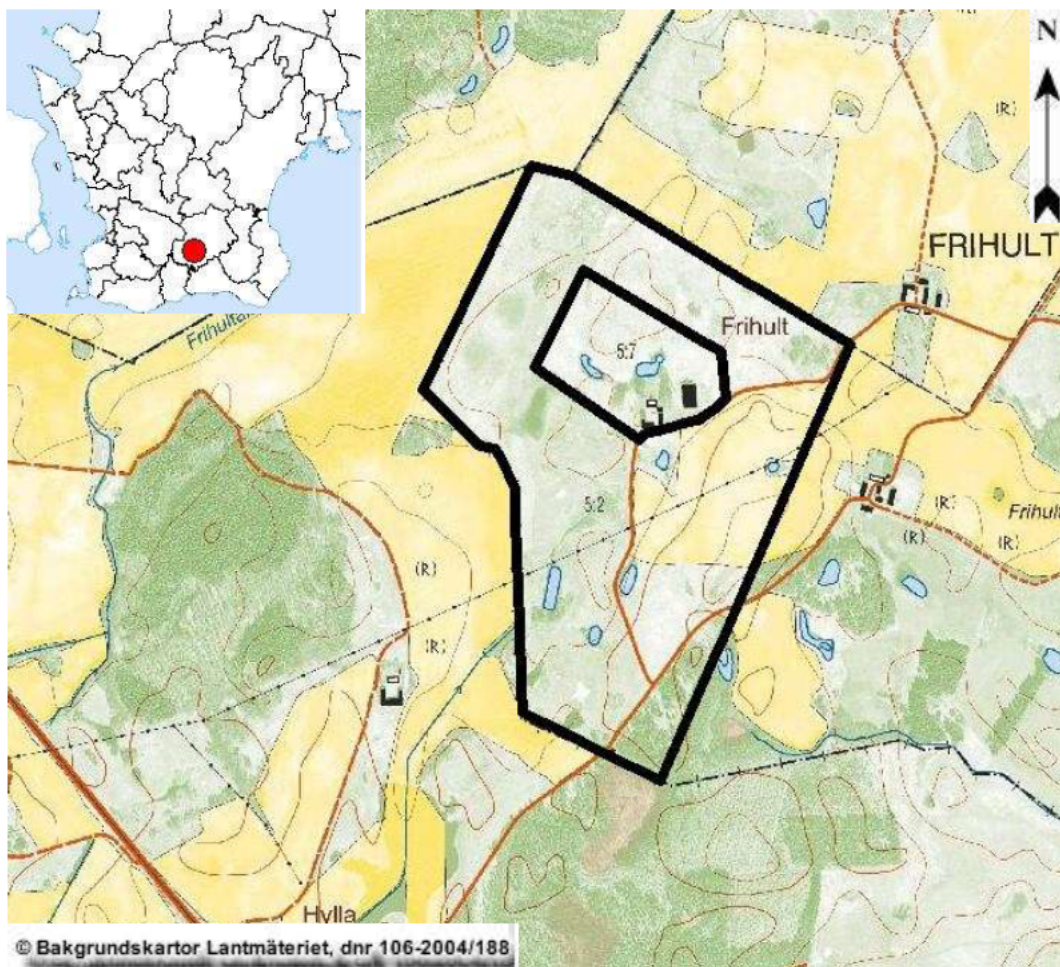
Beslut om bildande av naturreservatet Frihult i Sjöbo kommun, Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Frihult
Kommun	Sjöbo
DOS-ID	1018838
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Frihult 5:2
Markägarkategori	Staten
Läge	Området är beläget ca 8 km syd-sydväst om Sjöbo
Kartblad	Topografiska kartor: 2D SV Ekonomiska kartor: 02D2c
Koordinat centralpunkt	X 414070, Y6158088 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 7, Skånes sediment och horstområde
Inskrivna nyttjanderätter	Se bilaga 2
Gemensamhetsanläggningar	Se bilaga 2
Areal	Cirka 38,4 hektar varav ca 37,9 hektar land och cirka 0,5 hektar småvatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara ett odlingslandskap som karaktäriseras av öppna betesmarker i kuperad terräng med stort inslag av fisk- och kräftfria dammar och spridda dungar med lövbärande träd och buskar. Naturreservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för lökgroda, lövgroda, klockgroda, strandpadda, större vattensalamander och citronfläckig kärrtrollslända. Gynnsam bevarandestatus ska uppnås i området för förekommande arter som är listade enligt Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet). Området ska kunna användas för undervisning och som vetenskapligt studieobjekt. Allmänhetens intresse för området ska främjas, utan att det påverkar områdets naturvärden negativt.

Syftet ska nås genom att:

- Fortsatt hävd av markerna,
- Underhålla, restaurera och nyskapa dammar och övervintringslokaler för groddjur,

- Upphöra med användning av kemiska bekämpningsmedel, avmaskningsmedel och konstgödselmedel,
- Skapa sandblottor och lämna tillfälliga betesfredade områden,
- Skapa bryn med bärande buskar och salix,
- Iordningställa informationstavla,
- Tillgängliggöra, även för rörelsehindrade, en damm för besökare,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna.

Nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. utföra åtgärd som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, schakta, dika, dämna, dränera, asfaltera vägar, utfylla, plöja.
2. uppföra byggnad eller annan anläggning,
3. omföra betesmark till kultiverad betesmark eller åker,
4. plantera in fisk eller kräftor i vattensamlingarna eller utfodra fåglar i eller vid dessa,
5. vidta åtgärd som kan leda till att vattentillgången minskar eller vattenkvalitet försämras i dammarna,
6. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med skötsel av naturreservatet eller för skogs- och jordbrukets behov,
7. plantera, så eller sätta ut främmande växt- eller djurart i området,
8. avverka buskar eller träd,
9. tillföra gödselmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel och kalk, använda kemiska bekämpningsmedel,
10. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra, låta betesdjur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning samt släppa betesdjur under tidsperioden den 1 december till 31 mars,
11. Hålla får inom området,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av mark innefattande betesdrift, skapande av sandblottor, plantering, röjning och gallring av träd och buskar, uppsättande av stängsel, färiser och vattningsanordningar,
3. anläggande och underhåll av dammar,
4. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
5. utförande av särskilda åtgärder för att gynna de inom området förekommande rödlistade arterna, inklusive utplantering/insådd av arter som är naturliga för biotopen,
6. tillfälliga betesfredade områden,
7. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. göra upp eld,
3. bortföra död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
4. medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel under tidsperioden 1 mars till 31 oktober.
5. avsiktligt störa eller påverka djurlivet,
6. ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande överstigande 5 timmar,
7. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning, med undantag av informationsskyltar, för naturreservatet och gränsmärken

8. anordna tävling eller bedriva verksamhet som kan inverka störande på djurlivet eller naturmiljön,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

9. vada i dammarna,
10. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar. Enstaka exemplar får dock samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används.
11. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt),

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

- åtgärder i samband med förvaltarnas skötsel av området. Däribland grävning av sandblottor, anläggande, restaurering och skötsel av dammar, åtgärder för allmänhetens tillträde samt åtgärder för betesdrift mm.
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el-, vatten-, avlopp- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Nedgrävning av befintlig luftledning. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- underhåll av lagakraftvunna dikesföretag,
- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd eller grenar.
- Föreskrifterna utgör ej hinder för att, efter erhållet skriftligt tillstånd från länsstyrelsen, genomföra insamling eller utplantering av i Sverige rödlistade eller fridlysta groddjur, anläggning, fördjupning eller underhåll av småvatten, bekämpning av fisk, kräftor, eller för området främmande arter.

Från föreskrifterna gäller följande undantag;

- A2 gäller ej mobila (tillfälliga) jakttorn, eller byggnader för information av områdets naturvärden.
- A8 gäller ej avverkning av träd och buskar på betesmark efter förvaltarens godkännande

- C4, C5 och C7 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser.
- C5 gäller ej förvaltarens insamling eller dödande av djurart som inverkar negativt på lökgrodan.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Berggrunden i området består av sandsten och lerig kalksten. De överlagrande jordlagren är mäktiga och utgörs i ytan av morän, sand och torv. Området ingår i ett moränbacklandskap, bildat i dödis från den senaste nedisningen för cirka 16000 år sedan. Moränen överlagras delvis av sandiga issjö- och isälvsediment. Små torvmarker förekommer i sänkorna. Det faktum att sand förekommer rikligt i området är mycket gynnsamt för lökgrodan.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Området utgörs idag av ett öppet sandigt odlingslandskap. Merparten av marken betas med nötkreatur eller brukas som åker. Delar är tallplanterade. Totalt finns ett 10-tal småvatten inom området.

Inom området förekommer inga kända fornlämningar. Människan har dock haft en lång närvaro i området. Flintabearbetade föremål är funna i närområdet.

Biologiska bevarandevärden

Områdets biologiska värden består främst av det stora antalet lökgroddor som finns i men framförallt runt omkring i Frihultsområdet. Lökgrodan är en av Sveriges mest hotade och sällsynta groddjur. Situationen var akut för ett decennium sedan, då hade arten minskat med 99 % under de senaste 30 åren, från cirka 100.000 djur till mellan 450-850 djur. Därefter har åtskilliga dammar anlagts och några naturreservat inrättats. Frihultsområdet utgör det viktigaste kärnområdet för lökgroda i Sverige med 100-150 stycken spelande lökgroddor. Inom naturreservatet spelar cirka 35 lökgroddor, men det finns potential att åtminstone få upp

populationen till 100 spelande djur. Vidare finns det en god population med lövgrodor och större vattensalamandrar. Området är även lämpligt för klockgroda, som är under spridning och som år 2012 hörts i direkt anslutning till området. Ätlig groda har år 2011 påträffats för första gången i naturreservatet.

Friluftsliv och tillgänglighet

Frihultsområdet besöks av skol- och universitetsklasser, olika föreningar och privatpersoner. Anläggningar för allmänheten i form av ökad tillgänglighet till någon av groddammarna, bör på sikt iordningsställas.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § Miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året. Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,

3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna naturreservatet har mycket stora naturvårdsvärden och friluftsvärden. Hela naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende internationell, nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintrasse enligt 3 och 4 kap MB:** Området omfattas av riksintrasse enligt 3 kap 6 § MB för naturvården (Klingavälsån), värdena utgörs av geovetenskap, odlingslandskap, vattendrag, sjö, mad vid sjö, ädellövskog. Vidare ingår området i ett större område som är utpekad som riksintrasse enligt 4 kap 2 § MB (Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen).
- **Naturvårdsprogram:** Ungefär halva området ingår i ett större klass 2 område i länets naturvårdsprogram (klass 1 är den högsta och klass 4 den lägsta klassen).
- **Landskapsbildsskydd:** Hela området omfattas av landskapsbildsskydd.
- **Ängs- och hagmarksobjekt:** I området finns en större betesmark, vilken har värderats till ett klass 2 objekt (klass 1 är den högsta och klass 4 den lägsta klassen).
- **Habitatdirektiv lista 2 arter:** I området finns citronfläckig kärrtrollslända, större vattensalamander och klockgroda som är listade i bilaga 2 i habitatdirektivet, vilket innebär att de är särskilt prioriterade i det europeiska bevarandearbetet.

- **Åtgärdsprogramsorter:** Frihult utgör det viktigaste kärnområdet i Sverige för lökgroda. Naturvårdsverket har fastställt åtgärdsprogram för lökgrodans bevarande i landet. I området spelar årligen cirka 35 stycken lökgrodor, fördelade på cirka 10 dammar. I området finns även åtgärdsprogramsorten klockgroda (1 ex, den är på spridning in i området) och den tidigare åtgärdsprogramsorten lövgroda.

Ett permanent skydd av Frihults naturreservat medför ett bidrag främst till ett uppfyllande av miljömålen myllrande våtmarker, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda värdefull naturmiljö och skydda livsmiljö för skyddsvärda arter bör Frihult avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 3) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ändra eller ta bort en fast fornlämning.

- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Frågan om naturreservatsbildning aktualiserades i Frihult år 2006, i samband med att en detaljplan togs fram för delar av området.

Regeringen beslutade den 12 november 2009 att upphäva den antagna detaljplanen för fastigheten Frihult 5:2. Regeringen anför att det är viktigt att lökrodans existens säkras i området.

Samråd enligt Förordningen om områdesskydd 25 och 26 §§ miljöbalken har skett inför bildandet av detta naturreservat med Sjöbo kommun.

Naturvårdsverket förvärvade fastigheten Frihult 5:2 den 2 mars 2011.

Länsstyrelsen har i samråd med markägarna till Frihult 5:1, 5:2, 5:3, 5:6 och 5:7 avgränsat naturreservatet samt upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Ärendet har remissbehandlats.

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 3.

Mot bakgrund av intrångsersättningarnas belopp och att medel saknas för säkerställande samt att det ej i dagsläget föreligger några hot mot naturvärdena på fastigheterna Frihult 5:1, 5:3, 5:6 och 5:7 begränsar länsstyrelsen naturreservatet till att omfatta fastigheten Frihult 5:2. Syfte och föreskrifter har justerats till att enbart omfatta fastigheten Frihult 5:2.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4 § Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

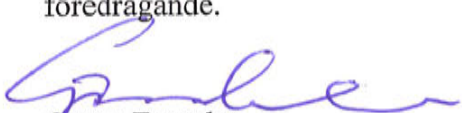
Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Länsstyrelsen i Skåne län är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Göran Enander. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Anna-Mary Foltyn, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Göran Enander

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Utdrag ur fastighetsregistret, nyttjanderätter och gemensamhetsanläggningar
3. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Vår referens

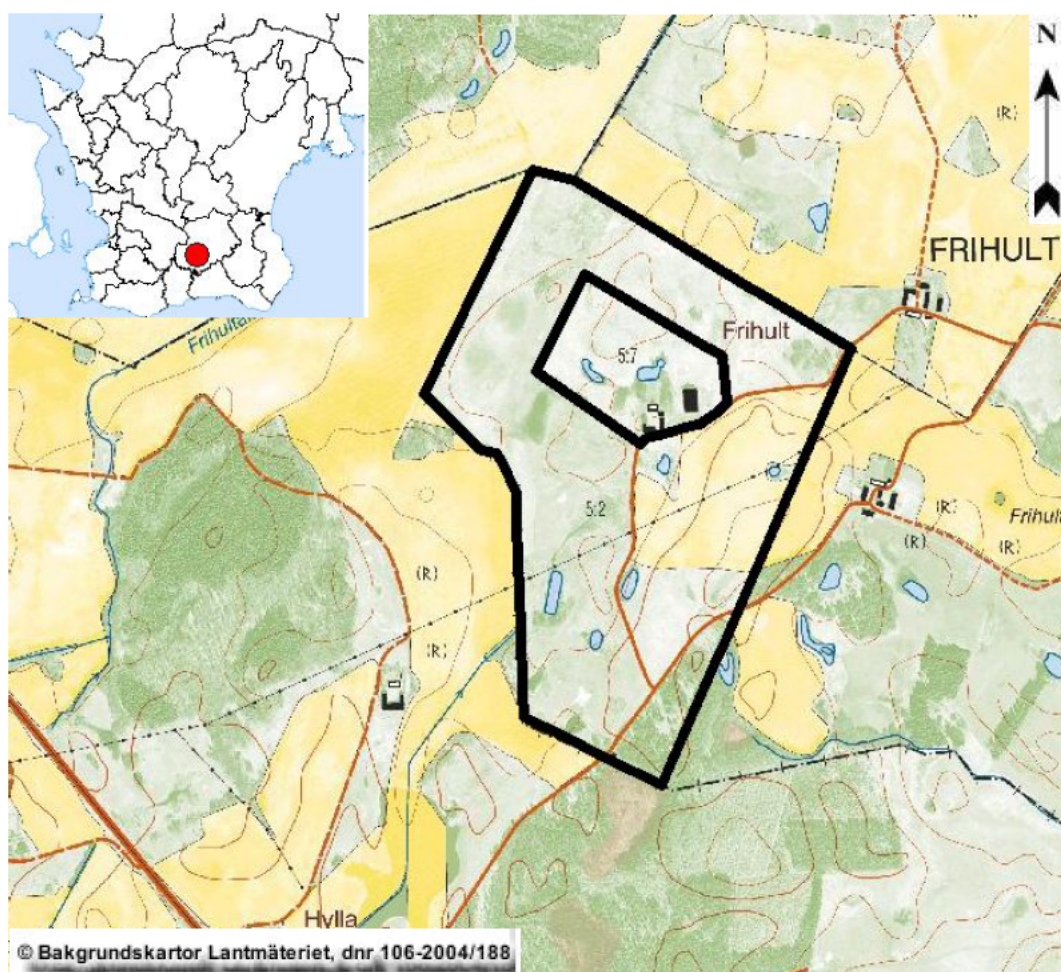
Miljöavdelningen

Johan Johnmark

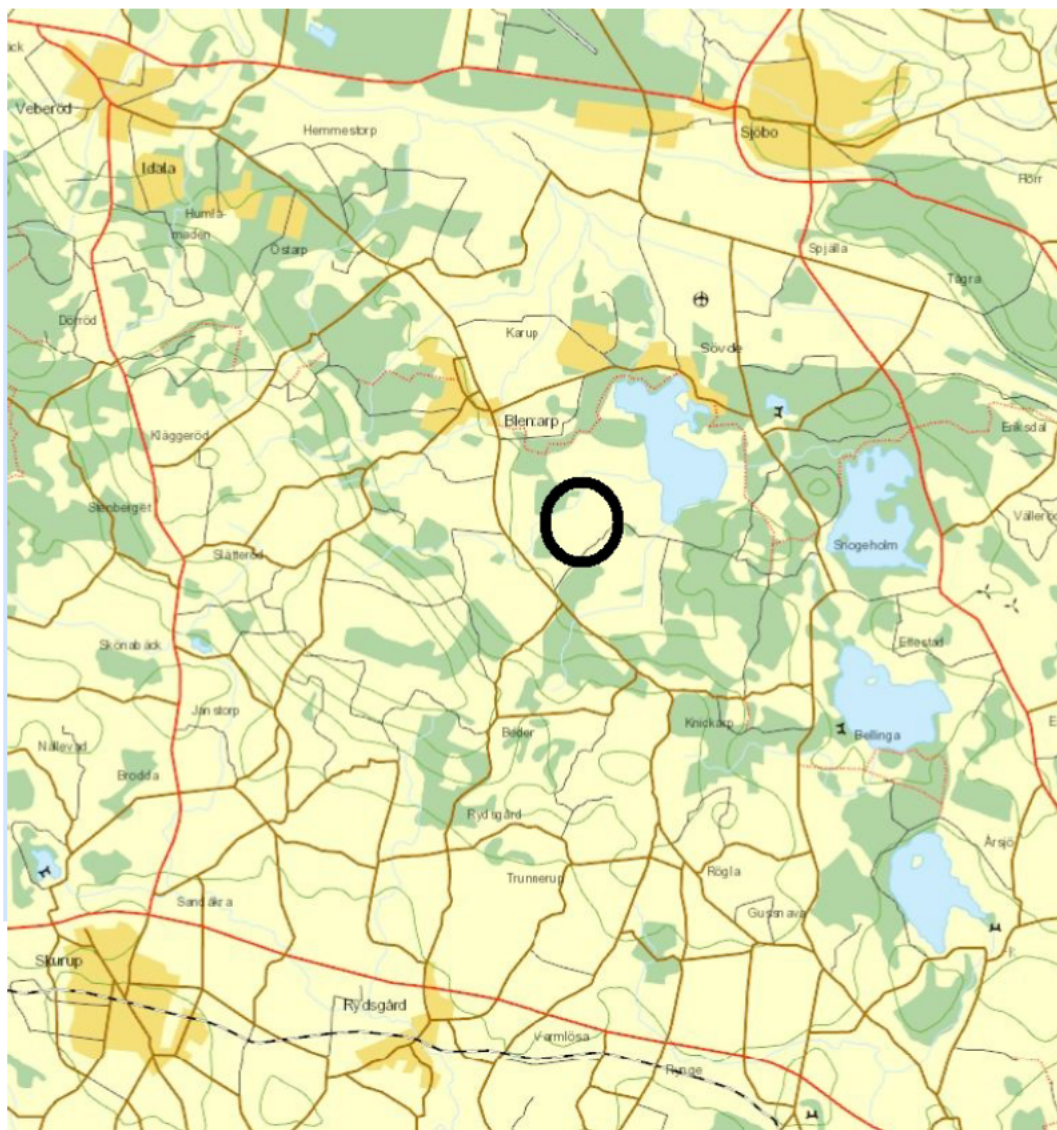
040/044 - 25 25 54

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 31 oktober 2012 om Naturreservatet Frihult i Sjöbo kommun.

Naturreservatet begränsas av mitten av svart heldragen linje på kartan. Skala 1:10 000

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala 1:100 000

Johan Johnmark

Kopia för kännedom till:
Akten